

Raport końcowy z warsztatu refleksyjnego dotyczącego ewaluacji (on- going) realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa.

Data i miejsce warsztatu: 18 luty 2020r., sala obrad Urzędu Gminy Michałowice,
Pl. Piłsudskiego 1, 32-091 Michałowice.

Liczba uczestników: 17 osób

Moderator: Monika Kwaczała – Dyrektor Biura LGD.

Cel warsztatu: Warsztat refleksyjny to element ewaluacji wewnętrznej on-going wprowadzony do realizacji w LGD Wytoczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Wytoczna 5/3/2017 z 18 sierpnia 2017 r.). Zgodnie z nią oraz Podręcznikiem Monitoringu i Ewaluacji LSR, na początku każdego roku LGD dokonuje ewaluacji wewnętrznej, której kulminacyjnym punktem jest przeprowadzanie ćwiczeń opartych o analizę i refleksję nad otrzymanymi wynikami mającymi na celu dokonanie bieżącej analizy procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR. Celem warsztatu jest lepsze zrozumienie osiągniętych rezultatów, zmian otoczenia oraz przewidywanie zagrożeń związanych z realizacją wskaźników a poprzez to całej Strategii. Rozważania przeprowadzone w trakcie warsztatów mogą być również podstawą do podejmowania decyzji o ewentualnej zmianie kierunku działań – jeśli to będzie konieczne – oraz stanowią wkład w ewaluację ex-post.

Zagadnienia omawiane na spotkaniu oraz konkluzje z dyskusji:

1. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?

Wg. Uczestników warsztatu refleksyjnego realizacja planu finansowego i rzeczowego LSR przewidzianego na rok 2019 nie jest w pełni zadowalająca. Szczególny niepokój budzi efektywność realizacji wskaźnika oraz wydatkowania środków związanych z rozwojem istniejących działalności gospodarczych. Owszem, nabory na to działanie są realizowane, wpływają wnioski w ramach naboru, jednak ilość podpisywanych umów w stosunku do wybranych wniosków jest niezadawalająca.

Generalnie LGD przeprowadziło w 2019 roku szereg naborów wniosków, które cieszyły się dużym zainteresowaniem wnioskodawców. Duża liczba składanych wniosków (14 wniosków na Podejmowanie (...) oraz 10 na Rozwój (...)) pokazuje efektywność działań informacyjno-promocyjnych oraz doradczych LGD, co w sprzyjających warunkach powinno zapewnić płynną i efektywną realizację finansową i rzeczową LSR. Jednak zmieniające się warunki funkcjonowania firm, a szczególnie rosnące koszty stałe, a także nadal utrzymujący się długi czas oczekiwania przez wnioskodawców na uzupełnienia i podpisywanie umów, powoduje, iż często rezygnują oni z ubiegania się o środki. Szczególnie poważnym problemem zgłaszanym przez wnioskodawców jest trudność ze znalezieniem i utrzymaniem pracowników, a także stale rosnące koszty pracownicze, które muszą ponosić pracodawcy. Te problemy, a także obostrzenia wynikające z samej konstrukcji dofinansowania powodują, iż dotacja z LGD staje się coraz mniej atrakcyjna i opłacalna.

W trakcie dyskusji wśród zebranych podkreślano pozytywną rolę Rady LGD w procesie podejmowania decyzji w sprawie oceny i wyboru operacji do dofinansowania. W poszczególnych wypowiedziach pojawiła się jednak także wątek błędów i uchybień formalnych w sporządzanej dokumentacji z pracy Rady, co do których należy dołożyć wszelkiej staranności w przyszłości, aby zostały wyeliminowane. Uczestnicy wskazywali także, że należy zadbać o zwiększenie frekwencji członków Rady na posiedzeniach, aby proces oceny i wyboru przebiegał sprawnie i aby ocena była dokonywana przez jak największą grupę Radnych z zachowaniem parytetów oraz z uwzględnieniem grup interesu.

1a. Jeżeli nie to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?

Poziom realizacji planu rzeczowego i finansowego nie powinien wpłynąć negatywnie na osiągnięcie założonych poziomów realizacji wskaźników przewidzianych na drugi kamień milowy (tj. 31.12.2021r.), ani na całość założeń LSR. LGD na bieżąco aktualizuje Lokalną Strategię Rozwoju, systematycznie uruchamiane są kolejne nabory wniosków, aby wykorzystywać środki wracające do budżetu LSR. Zarząd LGD podejmuje wszelkie działania wykonać cele wyznaczone przez UMWM. Wszystko to ma wpłynąć pozytywnie na przyspieszenie procesu wydatkowania środków z budżetu LSR oraz osiąganie zamierzonych poziomów wskaźników. Aktualne działania skupiają się na tym, aby bezproblemowo spełnić wszelkie założenia dla II kamienia milowego.

1b. Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?

Uczestnicy warsztatu zdefiniowali 3 główne (wg. Nich) przyczyny odstępstwa od planu:
1. Nadal długi okres weryfikacji wniosków przekazywanych przez LGD do UMWM.

Należy podkreślić, że czas weryfikacji wyraźnie się skrócił, w porównaniu do lat ubiegłych, co należy uznać za progres, jednak aktualnie przedłużają się kwestie rozliczeń wniosków o płatność oraz wypłaty środków.

2. Utrzymujący się odsetek słabej jakości wniosków, które są składane.

Część wnioskodawców przygotowuje wnioski w ostatniej chwili, nie stosują się do zaleceń otrzymanych w trakcie doradztwa. Drugą grupę stanowią wnioski przygotowane dobrze, które jednak z przyczyn formalnych będą odrzucone na etapie UMWM, gdyż LGD w swoich kompetencjach i ze swojego poziomu oceny nie ma formalnej możliwości odrzucenia tego typu wniosków (np. problemy z uzyskaniem zmiany przeznaczenia lokalu na późniejszym etapie, ukryte powiązania osobowe i kapitałowe między spółkami, niejasne prawo własności nieruchomości itp.).

3. różne podejście do tej samej kwestii formalnej lub merytorycznej, w zależności od osoby sprawdzającej wniosek w UMWM. Doradcy i pracownicy LGD opierają się na doświadczeniach z poprzednich naborów lub przykładach z oceny konkretnych wniosków, gdzie przy ocenie kolejnych wniosków wcześniej stosowane rozwiązania są nieakceptowane przez UMWM, a wręcz uważane są za błąd/ uchybienie. Problem zgłaszany jest do LGD przez samych beneficjentów oraz osoby, które kilkakrotnie starały się o środki z dofinansowania i zderzyły się z tym problemem bezpośrednio.

1c. Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?

Członkowie Zarządu obecni na warsztacie wyjaśnili zebranym, że w 2020 roku LGD planuje ogłoszenie naborów wniosków na poszczególne działania wskazane w LSR, których budżet nie został dotychczas w pełni wykorzystany. Zaplanowano ogłoszenie naborów na wszystkie działania, na maksymalne kwoty dostępne w budżecie LSR. Powtórzone zostaną także nabory na granty, które już zostały zrealizowane, jednak nie uzyskano dla nich wymaganego poziomu realizacji wskaźników. Takie działanie ma umożliwić przyspieszenie wydatkowania środków oraz realizacji planu rzeczowego, co przełoży się na znaczący wzrost poziomu realizowanych wskaźników wskazanych w LSR.

Wdrożony został także plan naprawczy, który został zaakceptowany przez UMWM, a zaplanowane w nim działania mają realnie wpłynąć na podniesienie efektywności wdrażania LSR.

Powodzenie tych działań zależy jednak także od decyzji podejmowanych przez UMWM- przede wszystkim terminowość oceny wniosków na wdrażaniu, a szczególnie na płatnościach, współpraca z beneficjentami na etapie realizacji projektów.

2. W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?

Uczestnicy warsztatu refleksyjnego podkreślili, że jakość wybieranych wniosków ma kluczowe znaczenie w osiągnięciu wskaźników. Im lepiej przygotowane wnioski, poprawnie

skompletowane załączniki, prawidłowo opracowany biznes plan tym szybciej powinien przebiegać proces oceny, podpisywania umów oraz rozliczania projektów, a co za tym idzie proces osiągania wskaźników LSR. Należy dołożyć wszelkich starań, aby wnioski wybierane przez Radę LGD były najlepsze oraz aby proces wyboru i oceny przebiegał bezbłędnie. To pozwoli zminimalizować odsetek wniosków odrzucanych na etapie oceny A0 prowadzonej przez UMWM.

2a. W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków jest zadowalająca, a w których budzi wątpliwość?

Wnioski dotyczące tego pytania powielają się z refleksjami zawartymi w raporcie z 2018 oraz 2019 roku. Wyraźnie widać utrzymujący się trend, że najlepsze jakościowo wnioski składane są przez JST, na co bez wątpienia wpływa duże doświadczenie tych jednostek oraz kadry pracowniczej bezpośrednio zaangażowanej w przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej. Jednocześnie zauważono, iż wnioski w działaniach z obszaru przedsiębiorczości w przeważającej ilości opracowywane są przez firmy doradcze i consultingowe, co niestety nie zawsze przekłada się na ich jakość. Wnioski te nadal często przygotowywane są w ten sposób, aby na ocenie wg lokalnych kryteriów wyboru osiągnąć jak największą liczbę punktów, często można zauważyć, że opisy we wniosku są „mocno naciągane”. Po analizie zapisów widać, że sama treść wniosków, zakładany poziom realizacji wskaźników, czy zaplanowany do osiągnięcia poziom sprzedaży/zysków są nierealne. Jednak widać postęp w tym zakresie, zapewne wynika to ze zwiększonego doświadczenia osób piszących, a także większej ostrożności w deklarowaniu zatrudnienia oraz osiąganych planowanych poziomów sprzedaży (w kontekście coraz trudniejszej ogólnopolskiej sytuacji przedsiębiorców prywatnych).

Wnioskodawcy chętnie korzystają także z doradztwa oferowanego przez LGD, szczególnie w okresach okołonaborowych Biuro LGD odwiedza wiele osób zainteresowanych dofinansowaniem, którzy wnikliwie analizują z doradcami treści wniosków i załączniki.

2b. Jeżeli jakość w pewnych obszarach budzi wątpliwość, czy może odbić się na realizacji celów LSR?

W tym obszarze zdanie uczestników warsztatu refleksyjnego nie uległo zmianie w porównaniu z latami ubiegłymi. Gorsza jakość wniosków może docelowo odbić się na realizacji celów LSR, gdyż słabej jakości wnioski są masowo odrzucane na etapie oceny wniosków przez UMWM. Ocena tam prowadzona jest niezwykle wnikliwa i oparta o narzędzia informatyczne i kontrolne niedostępne na etapie oceny przez LGD, co powoduje, że mimo pozytywnej oceny przez LGD dany wniosek zostaje negatywnie oceniony przez UMWM. Duży odsetek wniosków, które mimo pozytywnej oceny na etapie LGD nie są akceptowane na etapie oceny w UMWM znacząco spowalnia proces osiągania wskaźników LSR, tym samym realizację celów strategii.

2c. Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?

W LGD prowadzone są różnego typu działania informacyjno-doradcze (np. spotkania w terenie, doradztwo bezpośrednie, doradztwo mailowe oraz telefoniczne) jednak zdecydowana liczba wnioskodawców decyduje się zlecić opracowanie dokumentacji aplikacyjnej podmiotowi zewnętrznemu. Z dyskusji na ten temat wynioskowano, że ważne jest, aby zwiększyć świadomość wśród Beneficjentów, że nie mogą Oni całkowicie wyłączyć

się z procesu przygotowywania dokumentacji, że muszą na każdym etapie współpracować z osobą przygotowującą wniosek aplikacyjny i weryfikować jej pracę.

Wskazano także na konieczność poprawy pracy Rady LGD, aby zminimalizować odsetek wniosków na etapie A0- szkolenie Rady oraz wnikliwsza analiza składanej dokumentacji, a także korzystanie z możliwości wzywania wnioskodawców do uzupełnień powinny usprawnić proces oceny i wyboru projektów do dofinansowania.

3. W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

Na przełomie 2019 i 2020 roku prowadzono aktualizację kryteriów wyboru. W jej ramach wprowadzono nowe kryterium dla działań związanych z przedsiębiorczością- nowe kryterium ma promować wnioski o charakterze niebudowlanym. Wnioski związane z budową, rozbudową, modernizacją itp. są przede wszystkim długotrwałe i skomplikowane, dokumentacja budowlana jest często obszerna i niekompletna, a wnioski tego rodzaju są masowo odrzucane na etapie weryfikacji lub beneficjenci mają problem z ich rozliczeniem. W kontekście zbliżającego się II kamienia milowego LGD będzie preferowało wnioski o charakterze zakupowym, gdyż tylko takie wnioski mają szansę na w miarę szybką ocenę, realizację i rozliczenie, a właśnie kwestia rozliczenia i wypłaty środków jest kluczowa w kontekście kamienia milowego w 2021 roku.

Pozostałe aktualnie stosowane Lokalne Kryteria Wyboru są wynikiem kilkakrotnego procesu konsultacyjnego i aktualizacyjnego, spełniają swoją rolę w zadowalającym stopniu, a także pozwalają na prowadzenie prawidłowej oceny przez Radę LGD. Kryteria są określone w sposób jasny i czytelny, nie pozostawiają pola do dowolnej interpretacji, jest to zdanie nie tylko przedstawicieli LGD, ale także wnioskodawców, którzy nie zgłaszali żadnych uwag, co do ich treści i poziomu zrozumiałości.

3a. Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?

Kryteria wyboru stosowane obecnie pozwalają na prowadzenie w sposób prawidłowy procesu oceny operacji. Kryteria są szczegółowe, obiektywne i w sposób jednoznaczny pozwalają na przyznawanie punktów. W oparciu o kilkakrotną konsultację Lokalnych Kryteriów Wyboru wypracowano zapisy, które wskazują że znaczna większość stosowanych kryteriów opiera się wprost o zapisy wniosku lub załączników i na ich podstawie przyznawane są punkty.

3b. Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?

Aktualnie wnioskodawcy nie zgłaszają wątpliwości co do treści Kryteriów. Oczywiście jest że nowowprowadzone kryterium premiujące projekty nieinwestycyjnie może się nie podobać wnioskodawcom, którzy poszukują dotacji na budowę/ rozbudowę bądź modernizację obiektów, jednak z punktu widzenia skuteczności realizacji LSR takie kryterium jest zasadne. W żaden sposób nie ogranicza tematyki składanych wniosków, a jedynie ma na celu wskazanie preferencji LGD, co do typów wniosków.

3c. Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?

Aktualnie stosowane przez LGD Kryteria nie wymagają poprawy ani aktualizacji. Jednak LGD powinno na bieżąco monitorować sygnały płynące od Beneficjentów, którzy wszelkie uwagi mogą zgłaszać za pomocą różnych kanałów informacji (mail, telefon, ankiety, sonda internetowa, spotkania doradcze).

4. W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?

Osoby obecne na warsztacie refleksyjnym oceniły, że wybierane projekty przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR oraz odpowiadają na potrzeby społeczności lokalnych LGD. Projekty, które są składane do LGD w ramach naborów dotyczą zakresów wskazanych w strategii, a te zostały określone na podstawie m.in. fiszek projektowych składanych przez potencjalnych Beneficjentów na etapie tworzenia LSR. Dotychczas przeprowadzone nabory nie wykazały, aby wnioskodawcy składali projekty, które nie wpisywały się w założenia LSR.

4a. Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?

Zapisy LSR – głównie w obszarze wskazanych i zdefiniowanych celów jak i wskaźników są na tyle obszerne, że nie ulegają dezaktualizacji. Na etapie tworzenia LSR nie wprowadzono bardzo „wąskich” zakresów wspieranych w ramach poszczególnych działań, co pozwala w pewnym sensie na „dostosowywanie” się LSR do sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru. W strategii nie wskazano preferowanych branż oraz nie wyznaczono konkretnych kierunków rozwoju. Obszar objęty LSR jest zróżnicowany, jednak dominują tutaj potrzeby związane z obsługą mieszkańców- kwitnie rynek usług, a każdy rodzaj nowej czy zmodernizowanej infrastruktury znajdzie użytkowników.

Stałym problemem (zgłaszanym do LGD) jest problem ze znalezieniem i utrzymaniem w firmie pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia, w kontekście konieczności tworzenia nowych miejsc pracy w ramach otrzymywanych dotacji. Problem ten nie dotyczy tylko i wyłącznie obszaru LGD, a raczej jest to tendencja ogólnopolska wynikająca z jednej strony z aktualnie niskiej stopy bezrobocia, a z drugiej strony z oferty świadczeń socjalnych, które spowodowały zmniejszenie zainteresowania poszukiwaniem pracy zwłaszcza przez kobiety.

Nowym problemem, także wynikającym z sytuacji ogólnopolskiej, a nie tylko obszaru LGD jest pogarszająca się sytuacja pracodawców- stale rosnące koszty utrzymania i koszty pracownicze zmniejszają atrakcyjność oferty dotacji oferowanych z PROW. Potencjalni wnioskodawcy po analizie wymagań i obostrzeń tej dotacji decydują się na kredyty, leasing lub zakup urządzeń używanych bez konieczności zatrudniania nowych pracowników i wieloletniego utrzymywania miejsca pracy.

4b. Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?

Poszczególne gminy LGD są od siebie różne w pewnych obszarach, jednak te różnice zostały zdefiniowane już na etapie tworzenia LSR i wytypowano obszary, które będą wspierane. Nie jest możliwe, aby przy ograniczonych środkach finansowych strategia pozwalała na zaspokajanie wszelkich potrzeb społeczności lokalnej. Podmioty ze wszystkich

gmin aplikują o środki dostępne przez LGD, wszystkie gminy są tak samo aktywne i chcą czerpać środki z różnych naborów ogłaszanych przez LGD.

Nową obserwacją jest to iż gminy typowo rolnicze takie jak Igołomia- Wawrzeńczyce czy Kocmyrzów- Luborzycza mają mniejsze potrzeby w zakresie zupełnie nowych form edukacji realizowanych np. poprzez granty. Pomysłów na projekty z tego obszaru nie brakuje, jednak wskazywany jest realny problem z frekwencją na proponowanych zajęciach edukacyjnych. Z kolei gminy o bardzo wysokim poziomie migracji tj. Wielka Wieś, Zielonki oraz Michałowice wykazują trend odwrotny- każdy projekt edukacyjny (zwłaszcza bezpłatny i oferowany na miejscu) znajduje chętnych uczestników i nie występują w ogóle lub w niewielkim stopniu problemy z rekrutacją uczestników. Różnice te wynikają z sytuacji społeczno- ekonomicznej, a także tradycji i głównych źródeł utrzymania poszczególnych mieszkańców gmin, a LGD i oferta LSR nie może wpłynąć w żaden zasadniczy sposób na zauważalną zmianę w tym obszarze.

5. Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?

Zastosowane w LSR wskaźniki są zróżnicowane i oparte o wykaz wskaźników wskazanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w podręczniku do tworzenia LSR. Zebrani na warsztacie ustalili, że wskaźniki przyjęte dla LSR pozwalają w sposób czytelny wskazać efektywność realizacji strategii oraz w sposób liczbowy przedstawić korelację „kwota wydatkowanych środków – rozwój obszaru LGD”. Tutaj zdanie uczestników warsztatu nie uległo zmianie w stosunku do poprzednich warsztatów refleksyjnych.

5a. Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?

Zbierane dane dla określenia stopnia realizacji wskaźników są trafne, oparte wprost o zapisy z wniosków o przyznanie pomocy lub/i dane od wnioskodawców. Zbierane dane wykorzystywane są do prowadzenia na bieżąco monitoringu realizacji LSR oraz ewaluacji działań podejmowanych przez LGD.

Zapisy LSR nie uległy zmianie w tym zakresie. Wszyscy beneficjenci, którzy zakończyli realizację operacji, są wzywani do składania ankiet monitorujących, które pozwalają na uzyskiwanie wiarygodnych i rzetelnych danych pozwalających monitorować efektywność wdrażania LSR.

5b. Jeśli nie to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?

Uczestnicy warsztatu wskazali, iż na tym etapie nie ma potrzeby wprowadzania zmian.

6. Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

Dyskusja na warsztacie refleksyjnym, ponownie potwierdziła dotychczas stosowane zdanie uczestników poprzednich warsztatów refleksyjnych, że procedury oceny i wyboru operacji generalnie są skomplikowane i obszerne, jednak wynika to z faktu, iż w obecnej perspektywie finansowej na LGD spoczywa większa odpowiedzialność oraz większy zakres prac. Procedury zawierać muszą zatem szereg możliwych rozwiązań dla różnego typu problemów, które LGD napotyka w procesie ogłaszania naborów, a później oceny i wyboru (wraz z procedurą wnoszenia protestów) jej zapisy muszą być szczegółowe,

a co za tym idzie treść procedury jest obszerna. Dodatkowo nowelizacje przepisów prawa powodują powiększanie się zakresu Procedur.

6a. Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie by podnieść ich użyteczność?

Treści Procedur są omawiane i prezentowane na szkoleniach i spotkaniach informacyjnych dla beneficjentów- tam dowiadują się Oni o mechanizmie Procedur i poszczególnych etapach podejmowania decyzji w ich oparciu (z zastrzeżeniem, iż należy zapoznać się z pełną treścią Procedur, które każdorazowo stanowią załącznik w dokumentacji konkursowej).

Nie da się jednak zapisów Procedur opracować w skrótowej formie, aby z jednej strony nie wprowadzić Beneficjenta w błąd lub ograniczać jego wiedzę, a z drugiej strony nie pozostawiać żadnego pola do interpretacji przez Beneficjenta. Procedury były wielokrotnie poddawane konsultacjom społecznym, nie wpływały żadne nieprzychylnie informacje na temat kształtu procedur, dlatego też zebrani byli zgodni, że w związku z powyższym obecny kształt procedur jest akceptowalny przez Beneficjentów i LGD nie musi dokonywać większych zmian w ich treści. Zdanie na ten temat nie uległo zmianom w stosunku do warsztatu refleksyjnego z 2019 roku.

7. Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?

W ocenie uczestników warsztatu refleksyjnego działalność biura LGD jest zadowalająca, a zakres i formy informacji i promocji są różnorodne.

Biuro prowadzi szereg różnorodnych działań informacyjnych, animacyjnych i informacyjno-promocyjnych, a także doradczych. W 2019 roku przeprowadzono 5 spotkań informacyjno-szkoleniowych dla potencjalnych beneficjentów, w których wzięło udział łącznie 51 osób. Z doradztwa zorganizowanego w Biurze LGD skorzystało łącznie 57 różnych podmiotów. Dodatkowo Biuro LGD prowadzi nieewidencjonowane doradztwo telefoniczne i mailowe- jednak szacunkowo pracownicy Biura LGD udzielili kilkuset porad telefonicznych oraz odpisali na kilkadziesiąt maili z zapytaniami o możliwość pozyskania środków lub konkrety związane z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej.

LGD oraz jej działalność obecna jest w prasie lokalnej wydawanej na obszarze LGD (co potwierdzili zebrani), materiały drukowane, ogłoszenia o naborach i inne materiały drukowane dostępne są w wielu punktach na terenach gmin (m.in. urzędy gmin, centra kultury itp.). Także obecne są stoiska promocyjno-informacyjne organizowane indywidualnie przez LGD lub we współpracy np. z urzędami gmin.

Szczególne pochwały od uczestników warsztatu kierowane były w stosunku do projektu własnego „Spichlerz Koronny (...)”, który okazał się bardzo ciekawy oraz faktycznie wpłynął na zwiększenie rozpoznawalności LGD oraz szeroką promocję obszaru objętego LSR.

Bardzo pozytywnym działaniem Zarządu LGD, na które wskazali uczestnicy warsztatu było zorganizowanie nowej siedziby Biura LGD. Nowa, komfortowa lokalizacja Biura oraz zaplecze lokalowe pozwala na prowadzenie doradztwa w dogodniejszych warunkach oraz w sposób znaczący poprawiło komfort pracy Pracowników, a także pozwala na realizację szerszego wachlarza działań promocyjnych i informacyjnych.

8. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

Uczestnicy warsztatu wskazali następujące zmiany:

- zwiększenie zaangażowania poszczególnych Członków w pracę Rady LGD; zwiększenie frekwencji Radnych na posiedzeniach Rady LGD; organizację szkoleń dla Rady LGD, aby wyeliminować błędy na etapie oceny i wyboru operacji;
- weryfikowanie terminowości działań prowadzonych przez UMWM w zakresie oceny wniosków i rozliczania dotacji- gdyż tylko współpraca na linii LGD- UMWM zagwarantuje terminowe i bezproblemowe osiągnięcie wskaźników i wydatkowanie środków na poszczególnych kamieniach milowych;

9. Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR.

W obliczu dotychczasowych doświadczeń oraz po zapoznaniu się ze stanem wdrażania LSR uczestnicy warsztatu refleksyjnego jednogłośnie wskazali na dalszą konieczność monitorowania i egzekwowania od UMWM terminów oceny wniosków, aby sens miało tworzenie listy rezerwowej wniosków, która może i powinna usprawniać proces wdrażania LSR.

10. Sposób wykorzystania rekomendacji.

1. Zorganizowano dwudniowe szkolenie dla członków Rady;
2. Na szkolenie rady zostało przygotowane zestawienie najczęściej popełnianych błędów na etapie oceny i wyboru operacji. Została przygotowana broszura informacyjna dla członków rady dotycząca sposobu prawidłowego dokonywania oceny i wyboru operacji oraz jakich błędów należy unikać;
3. Dodano nowe kryterium z zakresu działań przedsiębiorczych - w celu przyspieszenia realizacji i rozliczania projektów przedsiębiorczych;
4. Uruchomiono nową siedzibę biura LGD co znacznie poprawiło komfort i warunki świadczenia pomocy i doradztwa dla Beneficjentów.
5. W toku oceny naborów będą podejmowane próby zwiększenia frekwencji członków na posiedzeniach Rady.